

SỰ VIỆC VÀ NHÂN VẬT TRONG VĂN TỰ SỰ

I – ĐẶC ĐIỂM CỦA SỰ VIỆC VÀ NHÂN VẬT TRONG VĂN TỰ SỰ

1. Sự việc trong văn tự sự

a) Xem các sự việc trong truyện *Sơn Tinh, Thủy Tinh* :

- (1) Vua Hùng kén rể.
- (2) Sơn Tinh, Thủy Tinh đến cầu hôn.
- (3) Vua Hùng ra điều kiện chọn rể.
- (4) Sơn Tinh đến trước, được vợ.
- (5) Thủy Tinh đến sau, tức giận, dâng nước đánh Sơn Tinh.
- (6) Hai bên giao chiến hàng tháng trời, cuối cùng Thủy Tinh thua, rút về.
- (7) Hằng năm Thủy Tinh lại dâng nước đánh Sơn Tinh, nhưng đều thua.

Em hãy chỉ ra *sự việc khởi đầu, sự việc phát triển, sự việc cao trào* và *sự việc kết thúc* trong các sự việc trên và cho biết mối quan hệ nhân quả của chúng.

b) Sự việc trong văn tự sự phải được kể cụ thể : do ai làm, việc xảy ra ở đâu, lúc nào, nguyên nhân, diễn biến, kết quả. Có sáu yếu tố đó thì truyện mới cụ thể, sáng tỏ. Em hãy chỉ ra sáu yếu tố trên trong truyện *Sơn Tinh, Thủy Tinh*. Theo em có thể xoá bỏ yếu tố thời gian và địa điểm trong truyện này được không, vì sao ? Việc giới thiệu Sơn Tinh có tài có cần thiết không ? Nếu bỏ sự việc vua Hùng ra điều kiện kén rể đi có được không ? Việc Thủy Tinh nổi giận có lí hay không ? Lí ấy ở những sự việc nào ?

c) Sự việc và chi tiết trong văn tự sự được lựa chọn cho phù hợp với chủ đề, tư tưởng muốn biểu đạt. Em hãy cho biết sự việc nào thể hiện mối thiện cảm của người kể đối với Sơn Tinh và vua Hùng ? Việc Sơn Tinh thắng Thủy Tinh nhiều lần (em hãy tính cụ thể mấy lần) có ý nghĩa gì ? Có thể để cho Thủy Tinh thắng Sơn Tinh được không ? Vì sao ? Có thể xoá bỏ sự việc "Hằng năm Thủy Tinh lại dâng nước ..." được không ? Vì sao ?

2. Nhân vật trong văn tự sự

a) Nhân vật trong văn tự sự vừa là kẻ thực hiện các sự việc, vừa là kẻ được nói tới, được biểu dương hay bị lên án. Em hãy kể tên các nhân vật trong truyện *Sơn Tinh, Thủy Tinh* và cho biết :

- Ai là nhân vật chính, có vai trò quan trọng nhất ?
- Ai là kẻ được nói tới nhiều nhất ?
- Ai là nhân vật phụ ? Nhân vật phụ có cần thiết không ? Có thể bỏ được không ?

b) Nhân vật trong văn tự sự được kể như thế nào ?

- Được gọi tên, đặt tên ;
- Được giới thiệu lai lịch, tính tình, tài năng ;
- Được kể các việc làm, hành động, ý nghĩ, lời nói ;
- Được miêu tả chân dung, trang phục, trang bị, dáng điệu, ...

Hãy cho biết các nhân vật trong truyện *Sơn Tinh, Thủy Tinh* được kể như thế nào.

Ghi nhớ

• **Sự việc trong văn tự sự** được trình bày một cách cụ thể : sự việc xảy ra trong thời gian, địa điểm cụ thể, do nhân vật cụ thể thực hiện, có nguyên nhân, diễn biến, kết quả, ... Sự việc trong văn tự sự được sắp xếp theo một trật tự, diễn biến sao cho thể hiện được tư tưởng mà người kể muốn biểu đạt.

• **Nhân vật trong văn tự sự** là kẻ thực hiện các sự việc và là kẻ được thể hiện trong văn bản. Nhân vật chính đóng vai trò chủ yếu trong việc thể hiện tư tưởng của văn bản. Nhân vật phụ chỉ giúp nhân vật chính hoạt động. Nhân vật được thể hiện qua các mặt : tên gọi, lai lịch, tính nết, hình dáng, việc làm, ...

II – LUYỆN TẬP

1. Chỉ ra những việc mà các nhân vật trong truyện *Sơn Tinh, Thủy Tinh* đã làm :

- Vua Hùng : ...
- Mị Nương : ...

– Sơn Tinh : ...

– Thủy Tinh : ...

a) Nhận xét vai trò, ý nghĩa của các nhân vật.

b) Tóm tắt truyện *Sơn Tinh, Thủy Tinh* theo sự việc gắn với các nhân vật chính.

c) Tại sao truyện lại gọi là *Sơn Tinh, Thủy Tinh* ? Nếu đổi bằng các tên sau có được không ?

– *Vua Hùng kén rể*

– *Truyện Vua Hùng, Mị Nương, Sơn Tinh và Thủy Tinh*

– *Bài ca chiến công của Sơn Tinh*

2. Cho nhan đề truyện : *Một lần không vâng lời*. Em hãy tưởng tượng để kể một câu chuyện theo nhan đề ấy. Em dự định sẽ kể sự việc gì, diễn biến ra sao, nhân vật của em là ai ?